

Deffen tachtentzigt ende officie van de
 kennemeesters hier voerens gheschiedt / met ghe-
 lijcke macht ende bevel te bedienen / houdende
 deur hun Secretarissen goede contrerollen van
 alle Odonantien. En sullen dese ghe-
 deputeerden partpen van de Landen ende Steden
 in alles verzoeken dienen / mitz nochtans jaer-
 licks na advenant vanden tijde voer hun ga-
 gen ghewende / de somme van vier hondert
 Carolus Gulden. Ende sullen die burgen der
 Stadt moeren van goede logysen ende wo-
 ningen versien worden / eenen weder na sijn
 qualiteit en gelegentheit van de confisqner-
 de huysen / sonder voer dese eenighe huys-
 de betalen. Doch sullen partpen / wanner sp
 van de selve op d'ichagien ende andere oop-
 den gherequiert werden / gehouden sijn / voer
 kosten te betalen. Ten laetsten sullen onse voer-
 gemelde Gheputeerden ghehouden sijn / in
 onse van de waerbelgende Landts doch / des
 Commissie te resignere / doch niet eerder dan
 dat de nieuwe Electie vanden Gheputeerden
 sal sijn ghebaen / ende op de nieuwe geeligeerde
 Gheputeerden behoevelijken Commissie ge-
 asserte sal sijn. Ende alsoen oock andere
 Landen ofte dese Ghocommitteerden van
 hun bevrucht ende administratie behoevelijk
 sijcken ende sentinghen / waer ende tot wat
 fine de penningen der Landtschappe ghe-
 ploeyt ende behert mogen worden. Bela-
 nende hier voer gemelde Staten inden name
 van onse Respective Heeren voer goede /
 erachtich ende van marchen te holden / alle het
 ghene dat by den voerz. onsen deputeerden /
 hant gheschietwerde ende den genen die se
 dat hant abstantie sullen mogen roepen / ge-
 dan sal worden / ende verhauden voer van co-
 selous ende schadelous te holden. Te goede
 hebben Gode van Herema Cristman van
 Rauverderhem, Feye van Heemstra, Hays
 van Herbranda, Grotman van Achtecarpoel,
 Horie Buma, voer die van OOSTER-
 GOO. Epe van Aylva, Claes van Isel-
 muyden, Minne Tackefz voer die van
 WESTERGOO. Nancke Feyes, Ase
 Obbes voer die vanden SEVEN WOL-
 DEN. Ielle Sybesz, Burghmeester der
 Stede Leouwarden, Jacob Symonsz, Bur-
 gemester tot Bolkwert, ende Heeme Dircks
 Burghmeester van Sneek voer de STE-
 DEN. Dese met hant vanden ende na-
 men onder te chent / ter bede van alle d'andere
 volmachten / Respectiveelijken den xij. Feb-
 ruaris 16. een ende tachtich.

1584

Onder den principale van desen stont ghe-
 geacht ende gheschrieben / soo volcht:

- Otto Herema. Feye van Heemstra.
- Hayo Herbranda. Horatius Buma.
- Epo van Aylva.
- Minne Tackefz. Scheltinga.
- Tot ernstige verzoek van de gemene vol-
 machten van WESTERGOO in ad-
 sentie van Iselmuyden.
- Lieuwe van Beyem.
- Ase Obbesz. subscript.
- Nancke Feyesz. Ielle Sybesz. ende
 Jacob Symonsz. Heeme Dircksz.

Debestighe
 deses met
 deses
 men.

DAer is voer deses den-
 gerdeert ende gheschiedt den Prince van
 Orangien, welke nu het Governour van
 Vrielandt aengenomen hadde binnen den sel-
 ven Lande zijnde / verscheidene besonden
 ende gheschillen in staet van regeringe ge-
 sen / geaccordeert ende nedergeleit / mitz
 nieuwe Odonantien op 't stuck van den ghe-
 maect te hebben. Welche alser vanden
 Nederlandtsche Historische rijber oberghe-
 gen ofte ten minsten mit grote aengedert sijn
 hebben deselve na d'eerste bescheidinge onse
 onse stucken gebonden hier by doen stellen als
 volcht:

Odonantie by forme van
 proviste ghemact op 't stuck van
 der Justitie / volcht ende bescheidinge
 des krijgs in Vrielandt. By den
 Geuluchelighen ende Hooghhe-
 horen furst ende Heer / Heer Wil-
 helm, deur die gracie GODS Prin-
 ce van Orangien, etc.

VILHELM by der Gracie
 GODS Prince van Orangien,
 Grave van Nassau, van Castell, van
 Handen, Diep, Lingen, Buzan, Loo-
 dau, etc. Heere ende Baren van Brabant,
 Diep, Grimbergen, Arlay, Nofang, etc.
 Erf-Burgh-Grave van Antwerpen ende
 van Besancon, Stadthouder ende Gon-
 verneur van Brabant, Hollandt, Zeelandt,
 Vrielandt ende Wercht, Luytenant Gene-
 rael vanden Dertichigen Prince Ma-
 thias, by der gracie GODS Ertz-Heer-
 toghe van Oosterrick, etc. Gouverneur
 ende Capiteyn Generael van dese Ne-
 derlanden. Allen den genen die desen je-
 genwoordigen sien sulken, Saluyt.

Nademael de Staten
 van den Landtschappe van Vrielandt,
 behoort hebben / inden me-
 gheden doch der beraden Maer-
 van Marto, sijn hant Ghocommitteerde
 na die Stede van Amsterdamme aenga-
 te verzoeken met ernstighen verzoek / ten
 ende voer ons eenighe verzoekten sulken
 transporten / ende sulken desen Lande van
 Vrielandt verhoeden / om op alle saken van
 tot wyde als der Ghevolghe belanghe-
 dige te stellen / volghens volcht d'andere
 / by den voerz. onsen Ghocommitteerden
 den ons bydes verhoert ende verhoort met
 de. Ende voer op de selve verhooringe ghe-
 heldende / volcht by onse andere Ghevolghe-
 tinge ende noodiche saken den ghewonen
 Waterlandsche hant ende / grootelicken elder
 verzoekt worden / alhier onse presentie met
 onsen / voer gheschiedt van dese beraden
 verzoeken / sonderlinge oock van inder
 verzoeken ende volghens volcht d'andere
 van

Odonantie
 ghemact by
 den Prince
 van Oran-
 gen binnen
 Vrielandt
 op 't stuck
 vande Justit-
 cie / volcht
 derre ende
 beschei-
 dinghe.

de Generale Staten (binnen Hollandt te Hoeden) overmits nochtans die goede ende sonderlinghe liefde ende affectie / die wy tot het welbaren vanden Lande van Vrielandt, niet wepnigher als vanden anderen Provincien zijn draeghende / ende dien volgens oock begeernde het ernstigh verzoek van de voorsz. Landtschap door heur Gheputeerden / als voorsz. is aen ons gedaen / na te comen. Soo hadden wy ons upt Hollandt binnen deser Stede van Harlingen getransporeert ende laten vinden. Ende hoewel wy verhopet hadden tot onsen aencomste alhier / alsulcken eenbracht ende goede onderlinge correspondentie ghebonden te hebben / sonderlinghe in't belept van deses Landts-saken / so wel der Pologe / der Justitie / als der Politie belanghende / als dat nu ende meeste oockbaer van den Lande noodigh ware ghesceest. Nochtans ter constancie behindende tot onsen grooten leedwisen / verscheyden questien / differenten ende misverstanden / tot groote betrachtinge van des gemeynen Landts welbaren / binnen desen Lande geseen te zijn / by continuatie van welcken / wel lichtelick groote inonbarienten over den gheheelen Lande / tot ruine des selfs / souden comen te springen. Ende dat daerom noodigh was / promptelicken daer inne te versien ende te remedieren. So hadden wy wel nut ende oockbaer ghebonden / dat het selve by uytcheydinge van eenen Landtsdach ware gheschied. Waer seighesien / overmits de redenen hier vooren verhaelt / ons door desen tijdt onmogelicken ware / sonder merckelijcke prejudicie van allen den anderen Provincien / in de Wntte bande Generaliteyt ghebleven zijnde / alsulcken uytcheydinge alhier te verachten / dat wy nochtans des niet tenn middeler tijds niet liebers en begeerden / dan volghens het boven-gemeynde verzoek vander Landtschap aen ons gedaen / op alle swarigheden in't belept van de saken van Vrielandt geseen / alsulcke opzeye te moeyen stellen / als tot ruste / goede eenbracht ende welbaren van den Lande was dienende. So hadden wy by protestie / ende ter tijt ende wijlen / dat wy beter commoditeyten souden hebben / om langher binnen desen Lande te moghen waeren (waerck wy verhoppen / dat nocht naet scheidende vande Generale Staten upt Hollandt sal moghen gheschieden) den Welgheboeren Heeren / Bernard, Wy-Baender-Heere van Merode, Heere tot Rummen, onsen Luptenant Gouverneur over Vrielandt, misgaders den President ende Raden's Hof's vanden selven Lande / sampt de Gedeputeerden vanden Staten ende Landtschap / oock die van Adel ende den Steden deses Landts vooghschouwen / en schriftelick overghelevert / seker Pointen ende Articulen / die middeler wijlen / ende verwachende die uytcheydinge van den Landtsdach / als vooren / by eenen peberen / tot ruste / vrede / eenighepdt ende goet belept vander saken / achtervolget ende onderhouden soude mogen worden. Ende op dat onse goede meyninge ende intentie / eenen pebere sich behent mochte zijn / soo hadden wy by selve Pointen / eerst ende al vooren den Luptenant / Gouverneur / Raden / Gede-

puteerden / die van Adel ende Steden voorsz. noemt vooghschouwen / hoe dat wy / nadien die Gave van Kennenbergh / hem van de Generaliteyt afghesondert hadde / tot verscheyden tijden op die voorsz. Staten van Vrielandt versocht gh'weest waren / om het Gouvernement vande selve Lande aen te nemen. Ende hoewel wy te meer reysen gevepgeret hadden / selve te acceptere / so was nochtans epntlijcken door die continue sollicitatien vande selve Staten / misgaders door interesse vande Seierale Staten / selve by ons aenbeert : Waer aenstende die Staten van desen Lande van Vrielandt, dat overmits die andere sware menighsalige occupatien / die wy inden anderen Provincien daggelijcks waren hebbende / ons niet moghelick en was / de selve te verlaten / ende ons binnen desen Lande van Vrielandt te begheven / ende ghestadelijcken te houden. Ende dat nochtans tot goede correctie / ende beter veranderinge van deses Landts-saken / geheel noodigh was / eenigghen aenstelijcken ghequalificeerden ende wel vertrouwen persoon / tot Luptenant Gouverneur inde plaetse van ons affter te hebben / die continuelijck sijne residentie binnen den Lande soude houden. So hadden die boven-gheboerde Staten seer ernstlijck / so by heur Gedeputeerden / als door verscheyden schryven aen ons versocht / ten eynde ons soude believen herwaerts te spreiden / ende in onse plaetse te stellen den boven-gheboerden Heere van Rummen, aen den welcken s' doch te vooren ghelijck versocht ghebaen hadden om deselve te accepteren / die nochtans te meer reysen sulck hadde / so overmits sijn onderdom / als andere redenen / ghevepghert. Hebbende sich nochtans ten laetsten / soo op't ernstich aenhouden vande Statē voornemt / als op onse begheerte daer toe laten perswaderen / ende het boven-gheboerde Luptenantschap aenbeert. Ende hadden van onsen't weghen / aenstende der Staten begeerte / in desen des te lieber den Heere van Rummen daer toe gheinduceert / so overmits sijn qualiteyt ende goede aencomste / als die vromigheyt / getrouwighepdt ende goede experientie in hem zijnde / ende over vele jaren metter daert toe brenste vanden Vaderlande by hem betwesen. Verhoyende daerom / dat die boven-gheboerde Heere van Rummen, hem sedert sijne aencomste binnen desen Lande / in alles / volgens die Commissie hem by ons ghegeven / na behooopen sal hebben ghequeten. Ende ten eynde by noch beter middel mach hebben / tot voogspoet ende welbaren vanden Lande / alle goede debopz ende officien te doen / ende daer inne te continueren / op dat oock / soo als voorsz. is / ter tijt ende wijlen wy beter commoditeyt hebben / langer binnen deses Lande te blijven / ende eenen Generalen Landtsdach alhier te houden / alle saken met goede opzeye / ruste / vrede ende eenighepdt / ghehandelt ende belept moghen worden.

Soo ist, dat wy na vooggaende communicatie vande boven-gemeynde Pointen ende Articulen / met onsen Luptenant Gouverneur / Raden's Hof's alhier / Gedeputeerden / die van Adel ende Steden voorsz. ende daer op / ende

op/ enden peder der selver gheboort heb-
bende heurlied respectie schriftlich ab-
vys/ by provisie / ende ter tijt ende wijlen by
euen Generalen Landt dach/ naerder inde sa-
ken sal worden versten/ versocht/bevolen/en-
de des niet-te-min ampts-halven gheordou-
neert ende ghestatueert hebben / versochan/
bevelen / ordoneren ende statueren mit des-
sen / dat die boven-ghenoemden onsen Lupte-
nant Gouverneur / in't volzenghen van de
Commissie die hy als vozen van ons heeft/
ghene veranderinghe of beletsel en worde
ghedaen / maer dat hy oock in't af-wesen van
ons/alst dooft vander Justicie/werde na be-
hoogen erkent ende gherespecteert.

Op de
de hooge
Justicie
gafelt.

1. Ende ten eynde die Justicie in sulcken
aensien ende respect 3p/als tot welvaren ende
conseruatie vanden Lande noodigh is / sal
deroerme t'slept ende administratie der sel-
ver/ dien van den Stado Probinctael / alleene
sonder eenigh hant of letsel / ghesluten wor-
den / en behoort nochtans die Privilegien van
de Steden ende Gheteygen / so in Civile, als
Criminele saken/ ende welberstaende/ dat sy
hun gheentus den Krijgh ofte andere Land-
saken sulden hebben te bevoegen/ het en waer
hoor so vele heeren goeden raedt ende advijs
daer op worde versocht.

2. Wyders alsoo ghene Landen ofte Re-
publicken / niet ghevolghelijck sonder eenen
vasten poct ende eenparighe forme van rege-
ringhe en conen bestaen / maer dat daer nu
alle ghevolghelijck behoort ghehouden te wor-
den.

3. Ende begheende deroerme dattet Land
van Vrielandt , niet alle goede oppe / een-
dyacht ende correspondentie/ gherogert ende
alle misverstante verghelponen mach wor-
den / sal die Deere van R. umonen, als onsen
Luptenant Gouverneur / ende als een dooft
hande Ghedeputeerde Staten vanden Lan-
den van Vrielandt, metten selven commun-
ceren/advysen ende resolueren/ op alle t'gene
t'onderhoudt van alle Privilegien/ Tractaten
ende Wysheden vanden Lande van Vrielandt,
eenighs mach raken / midts dat die Beso-
luten sulden genomen worden / by pluraliteyt
van vozen.

Wat den
Gouverneur
in ampt
wesen sal.

4. Sal oock die voorsz. Luptenant Gou-
verneur/ inder hoeghen als boven/ helpen ra-
den ende sluyten op alle saken / waer dooz die
gemeene welvaert vanden voorsz. Lande ge-
hoort ende behaert sal moghen worden.
Ende dien volghende doen onderhouden die
naerder drie binnen Wrecht ghemaecht/
ende by den Lande van Vrielandt aenghenom-
men / rudtghaders al t'gene zedert by de Ge-
nerale Staten/ ten oberstaen van de Ghepui-
teerde vanden Lande van Vrielandt, ghesto-
ten ende ghesolbert is / ofte als noch ten
oberstaenals vopen / ghesloten ende ghesol-
bert sal moghen worden. Ende op dat tot de-
ser directie van des bovengenoemden Land-
saken / oock ten eynde op des Landes verman-
ghen / so wel procederende van't in conen
vanden Domeynen/ Geestelijche Goederen/
Confiscation / Imposten / Ercyen / Con-
troyen / Renten / als alle andere Contribu-
tion / vanden Lande van Vrielandt, tot on-

derstandt van der **Gelegde ende besche-
nusse** vanden Lande/ gheconsenteert / ofte na-
maels te consenteeren/ alle goedt regart ghe-
nommen mach worden/ sal die boven-ghenoem-
onse Luptenant Gouverneur ende Ghedeput-
teerde van Vrielandt, alle goede neerstigheyt
voorzwenden ende sozge draghen/ dat die con-
senteeren vanden boven-ghenoemden Contribu-
tion/ behoorlijck e worden geyocureert/ mit-
ghaders oock dat alle die ghene / tot ontfangh
ende bewint vande voorsz. Contributien/ ghe-
stelt ende gheromutteert zijnde/ ofte alnoch
te stellen ofte te committeren / de selve Pen-
ninghen behoorlijcken ende ghetrouwelijcken
inuen / ontfanghen ende administreren / ende
alle die bovengenoemde Penninge verstreck
worden/ een peder tot sulcken eynde / als de
selve by de Staten vanden Lande zijn ghebe-
stineert/ sonder de selve tot behoef van enigh
andere saken te employeren / of te laten em-
ployeren. Ende omme des te beter ooyze daer
niet te moghen houden/ so sal die bovenghe-
noemden onsen Luptenant Gouverneur ende
Ghedeputeerden / insghelijck alle goedt op-
sicht nemen/ op dat alle die Gantingssters en-
de andere / eenighe bewint ofte ontfangh van
des Landts Penningen (hoedanigh die mo-
ghen zijn) hebbende goede pertuunt ende di-
stinct register houden/ ende tot allen tijde des
versocht zijnde/ van heure administratie ende
bewint voornoemt / hebben te verantwoor-
den/ hen leden tot dien fine alsdan behoorlij-
cken staet van heure administratie oberbe-
rende. Mit ghaders oock dat de selve Gantings-
ghers ten behoorlijcken tijde / van alles be-
hoorlijcke rekeninghe / bewijs ende reliquu
doen / vooz den ghene daer toe by den Sta-
ten vanden Lande van Vrielandt, op alle
uytschuytinghen ende Landtdaghen des te
beter kennisse van alle saken/ ende vanden ge-
heelen staet van den Lande moghen hebben.
Doende alsdan oock die voorsz. Ghedeputeerde
aen den Staten vanden Lande / behoorlijck
onderrichtinghe ende blick van heurlyder
administratie ende registringhe.

Op de
de hooge
Justicie
gafelt.

Op de
de hooge
Justicie
gafelt.

5. Belanghende die goederen vande perso-
nen die hun by den Wpandt zijn onthouden-
de/ ofte vanden ghene die notoye correspon-
dentie met hun mochten houden: Verstaen
ende ordonieren w/ dat die Ghedeputeerden
voornoemt / den Procureur Generael van
Vrielandt belasten sulden/ hem daer op te in-
formieren / ende teghens sulcke sijne actie te
intenderen vooz den Probinctaelen Hobe van
den selven Lande/ om by den voorsz. Hobe na
behoorlijcke kennisse van saken/ achter volgen-
de die Blaccaten op't stuck vande Confiscation
ghemaecht ende gheemaneert/ sommuelijcken
teghens die voozgetoemde personen ende goe-
deren gheprocedert te worden naer behooren:
6. Hoerende het fault vander Dychagien/ als
namentlijcken van Dijken/ Dammen/ We-
ghen/ Wateren/ Sluyfen/ Zijen ende dierge-
lijck/ sulden onse Luptenant Gouverneur op-
de die Ghedeputeerde voornoemt / hun hier-
inne hebben te regulieren/ so almen van oute
binnen desen Lande van Vrielandt gewoon-
te/ behoudelijck nochtans inghevalle visschen
den Steden / of enighe Ingeestenen vanden
Landt/

Op de
de hooge
Justicie
gafelt.

Op de
de hooge
Justicie
gafelt.

Landen/ en enige questien ofte geschillen/ uyt
oorsake hoorz. die met vrydschap of met
tuffchen-lycken van goede Luyden ende Ar-
biters, niet en souden conen verdraghen wor-
den/ gheraechten te rijzen/ dat de selve aldan
by den Raedt Provinciael/ by forme van Ju-
stitie sullen worden ghecedeert.

7. Doer soo veel aengaet 't Point van de
Religie ende Politie / sullen wy onderricht
zijnde vande gebreken ofte misfusen van dien/
by adijse vande Staten ende Raedt Provin-
ciael van desen Lande / alsulcke opzje daer in
stellen / als tot vrede / eendracht / voozspoet/
welbaert ende conseruatiën vanden Inghese-
tenen vanden Lande bevonden sal worden te
behoopen / mids dat middeler-tyt geen exer-
citie van eenighe andere Religie binnen desen
Landen gheuen ofte ghebruycht en sal wor-
den/ van vande Ghereformeerde/ by allen den
Provincien onder die naerder Wite staende/
aenghenomen.

8. Mengaende het kiesē ende uytsetten van
de Ghetuyden binnen desen Lande / willen
wy insgelijcks (op 't stuck vande Ghetuyden
naerder gheinformeert zijnde) op den naest-
aensstaenden Landtsdagh / alsulcks opzje stel-
len / als tot welbaren ende voozspoet vanden
Lande bevonden sal worden te behoopen. En-
de inghevalle teghenwoozdelijck enige Ghe-
dientje vandeerde/ ofte nauwaets vooz ende al-
eet anders by ons daer inne versten mach wor-
den/ gheraechte te haeren : Sullen de Inge-
setenen van alsulcke Ghetentje / uyt de selve
benomineren vye personen vande notabelste/
Best ghequalificeert ende goede Patriotten/
die sy den Stadthouder / ofte in sijn afwesen
sijne Luytenant Gouverneur sullen presen-
teren/ omme by den seluen/ na voozgaende ad-
vys van die van den Raedt Provinciael ende
die Gheputeerde vanden Lande / enen uyt
den boven ghemorden vye personen/ gheek-
geert ende tot Ghetman gecommitteert ende
ghestelt te worden.

9. Hoernde den Kerijghs handel binnen de-
sen Lande van Vrielandt, hoerwel het belept
dessaels ons alleene als Stadthouder van de
hoorz. Lande is competentende/ ende dat dien
volghens de Heere van R ummen , als onsen
Luytenant Gouverneur/ noch wel vermach-
te in onse afwesen hem dies aengaende te re-
gulieren / volghens 't iusthouden vanden Com-
missie hem by ons ghegeuen. Nochtans om
soo wel in desen/ als in andere saken alle goede
eendracht ende correspondentie te houden / is
onse ineyninghe ende bevel / dat de selve onse
Luytenant Gouverneur in 't oppechten van
eren Welt-Regher/ met 't ghene des daer aen
dependeert / Beleggheringhe van Steden ofte
andere plaetsen / in 't doen vertrecken vanden
Garnisoenen uyt den Provincien / verande-
ringhe van Garnisoenen uyt den Steden ofte
Behaussen/ eenighe nieuwe Waendelen aen te
neuen/ ofte op te richten/ ofte uyt andere Pro-
vincien inden Lande van Vrielandt te doen
comen/ sal hebben te procederen by adijse
ende Raedt vande Staten vanden Landen van
Vrielandt, ofte heure Gheputeerde / in
welcke wy verstaen / dat by plurakteept van
hooren sal worden gheprocedert/ reudes oock

dat die boven-gemende onsen Luytenant
Gouverneur ende Gheputeerde / niet en
sullen moghen eenighe nieuwe Regimenten/
ofte Waendelen aennemen/ sonder 't selve eerst
ende al vozen/ ons / 't sy schijftlijcken/ of by e-
nighe Ghecommitteerde/ te verwoittigen/ het
en ware nochtans om die ghetwichtigheyt van
der saken/ den tijt sulcx niet en hadde lijden/ in
welcken ghevalle sy van stonden aen ons daer
van aduertentie sullen doen/ ons volcomelijck
onderrichtende vande redenen hem betweeght
ende benoedicht hebbende sulcks te doen :
Maer soo vele aengaet die secreete condtschap-
pen ofte Bespieders/ musgaders eenighe aen-
slaghen ofte intreppijzen / diemen tegens den
Wpandt soude moghen doen / ende alle andere
heymelijcke saken van Dozlogē/ tot vooz in-
ghe des Lants dienende/ also de selve by ken-
nisse van vele/ niet behooylijcken belept/ noch
bele min geffectueert moghen worden: maer
ter contrarie / dat om die vrychten daer van
te verwochten / de selve behoopen in aller stil-
te / ende so secretelijcken alst inimmermeer mo-
ghelijck woort / gezeuen ende in 't werck ghe-
stelt te worden. Soo verclaren wy/ dat onse
Luytenant Gouverneur / alsulcke saken al-
leene behoort te handelen. Besoudeelijck noch-
tans/ dat in saken van grooten ghetwichte/ by
daer toe sal ghebruycken den goeden raet ende
advys van eenighe vanden Gheputeerde
vanden Lande / dient hem behoeuen sal.

Sal van ghelijcken onsen Luytenant
Gouverneur / uyt crachte van sijner Com-
missie/ alsulcke Officiers ende Bevelhebbers/
als hem goet duncken ende behoeuen sal/ mo-
ghen ordonieren ende stellen / behoudens in-
dien by den Gheputeerde eenighe/ 't sy In-
ghesetenen van Vrielandt, ofte andere ghere-
commandeert waeren / die daer toe bequaent
ende ghequalificeert bevonden mochten wor-
den/ dat de selve vooz andere sullen worden ge-
preefereert. Ende sullen alsulcke Officiers/
Bevelhebbers ende Soldaten / by de boven-
gemende Staten ofte heure Gheputeerde/
van hare tractement ende soldye betaelt wor-
den. Ende aengaende het onderhoude van de
Kerijghs-discipline binnen desen Lande van
Vrielandt, also wy niet lievers en begheer-
den tot meerder rust ende welbaert van den
seluen Lande/ dan dat de Kerijghs luyden alker
zijnde/ ofte die nauwaets souden mogen comen/
in alle goede ordjen/ regule ende discipline ghe-
houden / ende de Inwoonders vanden Lan-
de/ so binnen den Steden/ als den platten Lan-
de/ van alle oberlast/ concussien ende ghetweelt/
bevyjt moghen werden ende blijben: Soo sal
de Heere van R ummen , die bovengemende
Kerijghs-discipline alker restaureren / ende
dien volghens die twee nieuwe Spormantien/
op 't Heerde ende Doet-both gemaecht/ ende
binnen desen Lande ghepubliceert / in cracht
bringen/ ende de selve van Pointe tot Pointe /
by eenen pederen wel stricktelijck ende
scherpelijck doen onderhouden / procederende
teghens den Overtrebers/ by executien van
de poenen / by de selve ordonantie vermett/
omme 't welck te moghen effectueren/ des bo-
vengemenden Heere van R ummen, onsen
Luytenant Gouverneur des is best. ende
geveue

Ordonantie
op 't stuck
vande Raet
niet en is
niet.

Op de Ghe-
commissie/
opzje gheset.

Op de selve
handel ende
ben aenker
van dien ge-
ordinantie.

Ordonantie
op de Kerijghs-
discipline.

1581.

beginnet middelen hebben sal / en verzoeken de Staten van den Lande ende heere Gedeputeerde / behoort op die betalinge versien.

10. Ende hoewel wy wel begeert hebben / op alle die voorgaende ende andere Punkten / tot goet belept ende directie vanden saken van desen Lande van Vrielandt noodigh / mitsgaders ook op verscheyden Doleantien die sijn aengaende aen ons gheschiet / naerder te verhoen: Oermits nochtans die coestheit des teghenwoordighen tyts / omme den redden wy ons hier woen verhoel / sulc niet en lydet / ende dat wy des niet te min na laten en willen / soo haest innummer meer moghelicken wydt / wyder alle goede remedie inden saken alhier / tot wooysoet ende welbaren van den Lande / te stellen: So sullen wy eerst dages seker particuliere Instructie conserueren ende stellen / na de welcke / so wel onsen Luytrent Gouverneur / die van den Provincialen Stede van Vrielandt, die Gedeputeerden vanden Staten desen Landts / als Rentmeesters ende andere respective / hem sullen hebben te reguleren / tot dienst / welbaren ende contentment van den Lande.

11. Willende daeromme / ende des vordemins Wapts / hebben andermaal bevolende / dat alle ende poghelicken / die Punkten hier boven ghevoert / ende by provisie by ons ghebetreuet ende gestatueert / na heere sijnne ende senour / by eenen poghelicken / van wat staet / conditie of qualiteit hy zy / wel ernstelicken achtvolget ende stricktelicken onderhouden wyden. Belastende tot dien fins allen ende een poghelicken Justicieren / Officieren / Advogistaten ende allen anderen Angesetenen van Vrielandt, hem daer na te reguleren. Bevelende voorts / dat desen / tot meerder versterkinge vander saken daer inne begrepen / alomme ghepubliceert wyde / daer t by die vanden Provincialen Gedeputeerden van den Staten voornoemt / goet ende oerbaer behouden sal wyden. Dat oec tot meerder corroboratie / de selve wyde geregistreert by den boven ghevoenden Gode.

12. Verhoeken daeromme / dat een peder by hem selven overlegghende die behoortelike schult ende plicht / die hy den Waderlande / ende die hoederinge van sijn welbaren des selfs / schuldigh is / ende tot dien fine aflegghende alle particuliere passien / affectien / gheschillen ende differenten / met alle tghene veringhens / gemeene beste soude mogen verachten / ende noch alle tghene ten wederzijden / tzy met wooyden of andersins soude moghen ghespasseert sijn / intt berghete stellende. Eenzachtelicken ende samenderhandt trachte ende arbeide / niet alleene in goede ruste / byde ende eenicheit met den anderen te leven / maer oock alle Landts saken met goede onderlinghe correspondentie / eenzachtigheyt ende bymidschap / te hoederen / te handelen ende te belepen.

Wes t'otronde hebben wy desen met onsen naem ghereckent / ende onsen Zegel daer onder doen opdruken.

Ghegeven inder Stadt van Harlinghen, op den sechsten daeg Aprilis / in den Jaer

ons Heeren hierint byf. Godev. ende son. achtentigh.

Was ondertreken

GWILLAVM DE NASSAV.

Ende meer onder staet

By bevel van sijnder Excellencie

Gheveent

N. BRVNING.

Ende was verzegelt met een groot opgedrukt Zegel in rooden Waken / op een viercant Papier becleede.

Welcke Gedeputeerden so op 't stuck van Politie / als Crichs-ordje ende Politie inden Lande ghestelt zijnde / is hy upt Vrielandt veretrocken / ende sijn niet te min oetbliffen hande ende participelicken inde sichten der Regenten ghebleven / de sachterpnelicken van sulcken swaricheit zijnde / datmen daer overschadelicke processen tot verghincknisse van het gemeene welbaren ende afdoeninge van 's Landts saken in Hollandt door sijne Ex. heeft moeten voeren / van welcke wy hier na byder sullen schryven.

DE Grave van Rennen-

Bergh wierde hoe langer hoe crancker binnen Groningen upt een bestighe / ende nochtans teereude siechte / aen welcke hy oock ontrent dese tijden ghestorven is. Men heeft het daer vooz gehouden hem upt swaernoticheit de selve gesecht te hebben / oermits hy ghestelt zijnde in groote Ampten ende Gouvernemenen / mitsgaders verbonterassen ende ende huutschappen vande Princes van Oranien, ende de Staten der Gewinterde Bedenlanden / hem door de onsekerheit van des Conincs gratie ende het quwelijk vande Grahinne van Megen, bezogen gebonden hadde. Men heeft den Grave van Rennenberg desen Hof inden begine ghegeven dat doven dien hy upt een treelicken ende woognemen gheslochte / schoon hem persoon / ende verstantich ware / hy oock door sijne liefstallicheit niet alleen het Gouvernemente van dese Provintie / maer meer andere soude hebben conen bestieren / te meet oock / om dat hy den Wynde in Overyssel tot sijn dienste en den Stadt Groningen tot sijn onderdanicheit ghepacht hadde / wederwerpende het Casteel / en stellende die gene / welcke vooz Wyndes des gemeenen Wynepts der Landen ghehouden werden. Daer soo haest hy de oetbliffen van sijne Zuster / ende de belasten van het Hertuelicken

De Wynde behoort te stellen op alle Gedeputeerden.

De Wynde van Oranien ghebetreuet upt Vrielandt.

De Grave van Rennenberg sticht tot Oronde.

De Wynde behoort te stellen op alle Gedeputeerden.

De Wynde van Oranien ghebetreuet upt Vrielandt.